

Från min terrass ser jag båtarna med flyktingar

På Spaniens sydkust möts nordbor som flyr från vintern och afrikaner som flyr från fattigdom och förtryck. Eller möts vi kanske inte ens?

Som nordeuropeisk turist och vad man skulle kunna kalla deltidflykting sitter jag på terrassen och ser båtarna komma över Medelhavet med afrikanska heltidsflyktingar. Vi möts här på den spanska sydkusten på sagolikt vackra Costa Tropical. Från lägenhetens terrass i Almunecar till hamnen i Puerto Motril är det en dryg mil. Varje frukost ser jag båtar, med kikaren kommer de nära. Passagerarbåtar från Marocko, lastfartyg och fiskebåtar. Till hamnen i Puerto Motril anländer också då och då spanska räddningstjänstens båtar som kan ha med sig upp till 140 flyktingar. De placeras i en hamnbyggnad som liknar ett lager, upp till 72 timmar för registrering och hälsokontroll.

För mig känns det omöjligt att inte reflektera över de olika villkoren för oss som kommer från nord eller syd. I år har antalet båtflyktingar från Afrika till Spanien ökat och slagit rekord. Det beräknas ha kommit 57 000 afrikanska flyktingar innan året tagit slut. Kontrasterna mellan oss nordeuropeiska deltidflyktingar och de afrikanska båtflyktingarna slår mot mig. Vad är det här för en värld? Begrepp som allas lika värde ekar meningslöst.

Under några månader på vinterhalvåret håller jag och tusentals andra svenskar till på den spanska sydkusten. Ungefär 90 000 svenskar är helt eller delvis bosatta i Spanien.

Vi är alla sorter. Rika och fattigpensionärer. För medelklass handlar det inte sällan om golf, för en person med låg pension kan det handla om att det är billigare här än hemma. Klimatet och ljuset lockar. Känslan av att ha råd med att sätta lite

guldkant på tillvaron. Här finns också yngre nordbor som funnit jobb i att serva de äldre, eller som har möjlighet att distansarbete under kortare eller längre tid.

Det är vid samma Medelhav som tagit Mohammed och hans vänner från Guinea-Conacry den sista farliga biten till Europa. Min käresta, som kan franska, och jag träffar dem i Puerto Motril där de fördriver tiden på en trappa mellan hamnen och Röda korsets lokaler. Både Mohammed och hans familj därhemma har förhoppningar. Men Mohammed är medveten om att en svår och oviss kamp väntar. "Jag hoppas på att få utbilda mig, men kanske får jag leva på gatan", säger han på flytande franska.

Här i Almunecar finns som på så många andra ställen afrikanska migranter som säljer varor utbredda på filter på strandpromenaden, eller går runt med dem på restauranger. Polisen ser mellan fingrarna och restaurangägarna välkomnar dem så länge de inte är för påstridiga. Längre österut finns ett hav av växthus, där arbetar afrikaner från söder om Sahara och nordafrikaner, i tusental. När vi äter en spansk tomat är sannolikheten stor att den odlats och skördats av en tidigare migrant från Afrika. Men de flesta söker sig norrut, inte minst till Frankrike, då många av dem som kommer nu kan mer eller mindre franska.

Här i Andalusien finns en makalös historia med olika folk och kulturer som kommit och gått. Det mångkulturella finns överallt sedan lång tid tillbaka. Inte minst en kulturell mix av Europa och arabvärlden. Förr byggdes murar och vallgravar runt fort och runt städer. Som Alhambra i Granada och San Miguel i Almunecar. Numer väl besökta sevärdheter. Hur kommer det en dag att vara med vårt Europas murar och vallgravar? Hur kommer historien om vår nutid att skrivas och förstås i framtiden? Kommer Puerto Motril bli en framtida sevärdhet?

I snart tio år har jag varit en deltidsflykting vintertid. Även om jag kanske mer flyr till något än från något. När jag möter Mohammed är han full av arbetsvilja och drömmar om en

lön. För min del har jag haft lön som gett mig en pension. Vi är på samma jord men ändå i så olika världar. Ojämlighet finns både inom länder och mellan länder och världsdelar. Var ska jag placera mig själv? I Europa är jag en mix av arbetar- och medelklass. Men vad är jag i världen? När vi pratar jämlighet menar vi oftast inom Sverige, inte inom världen. Varför är det så? Här på spanska sydkusten är jag både lägre medelklass och överklass beroende på om vi ska se det inom Europa eller inom världen. Här bor jag i en liten enkel andelslägenhet nära stranden, uppe på berget ligger de stora lyxiga villorna med swimmingpool, dubbelgarage och murar runt. Men i förhållande till Mohammed har jag allt.

Text och foto: Rolf Jönsson

Bilden föreställer den spanska räddningsbåten som ibland åker så nära Marockos kust som tre kilometer för att rädda en båt i sjönöd. Den ser liten ut men rymmer 140 personer.